

KLAGANDE

Joakim Lövgren, 19661020-3017

Ombud: Advokat Dan Nordenberg

MOTPART

Länsstyrelsen i Skåne län

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 25 februari 2022 i mål nr 8617-21,
se bilaga A

SAKEN

Föreläggande enligt djurskyddslagen

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

Joakim Lövgren yrkar att kammarrätten upphäver Länsstyrelsens beslut om förbuds föreläggande med vite. Han anför följande.

Han är inte rätt adressat för vitesföreläggandet. Det borde rikta sig till den som anordnar tävlingen och inte till en enskild kusk.

Han granskade inte hästen innan tävlingen. Någon skyldighet att göra detta finns inte. Någon mer ingripande granskning av djurets päls sker inte regelmässigt innan ett travlopp. När han tog över tömmarna inför loppet var hästen fullt utrustad och möjligheterna till besiktning

begränsade. Märkena kan därför ha funnits redan tidigare, eller orsakats av den utrustning hästen bar.

Av det filmmaterial som finns tillgängligt framgår inte att han nyttjat sitt körspö på ett otillåtet sätt. Måldomarnämnden har gjort en annan bedömning än vad förvaltningsrätten gjort.

Det finns alternativa skäl till märkena på hästen. Undersökningen av hästen efter loppet var bristfällig. Det saknas en mer ingående beskrivning av märkena och noteringar om märkenas förändring efter borstning av pälsen. Joakim Lövgren har inte heller fått möjlighet att kontrollera om undersökningen skett på ett korrekt sätt.

Vitesföreläggandet är felaktigt utformat. Det borde ha tagit sikte på olämplig användning av körspö och inte på själva innehavet. Som det nu har utformats innebär det i praktiken ett tävlingsförbud eftersom innehav av körspö är nödvändigt ur säkerhetssynpunkt.

Ett vitesföreläggande ska användas som framsyftande sanktion och inte som straff för redan inträffade händelser.

Efter att vitesföreläggandet beslutades har han kört 411 travlopp med körspö utan att tilldelas någon bestraffning för felaktig drivning. Dessutom innebär en ändring av 60 § i Svensk travsports tävlingsreglemente att bruk av körspö för drivning är förbjudet sedan den 1 januari 2022. Syftet med vitesföreläggandet och förbudet är mot denna bakgrund förlorat.

Att köra utan körspö innebär en försämrad konkurrenssituation. Utan körspö skulle han inte tävla på samma villkor som övriga tävlande. Det är inte tillåtet att påverka utgången av spel på det sättet.

Den åtgärd som vidtagits är alldeles för ingripande. Det önskade beteendet hade kunnat uppnås genom att mindre ingripande åtgärder först prövats.

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Det framgår tydligt av den film som finns att hästen fick motta ett kraftigt piskrapp. Efter målgång dokumenterade personalen en svullnad på det ställe där hästen träffats. Svullnaden tilltog medan undersökningen pågick, vilket visar att skadan var ny.

Den spöanvändning som förekommit är förbjuden såväl enligt sportens egna regler som enligt djurskyddslagstiftningen. Ett föreläggande som riktar in sig på olämplig användning av spöet skulle därför sakna verkan.

Det saknar relevans att Joakim Lövgren inte sedan beslutet meddelades fällts av sporten för att ha använt sitt körspö felaktigt. Eftersom han bröt mot sportens regler tidigare påverkar inte en skärpning av dessa regler behovet av föreläggandet.

Beslutet om föreläggande påverkar inte utgången av något spel. Det finns ingen skyldighet för Joakim Lövgren att köra tävlingslopp under tiden för förbudet och om han väljer att göra det så kommer det att vara känt innan spelet påbörjas att han inte får inneha spö.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att Joakim Lövgren är rätt mottagare av föreläggandet och att den allmänna utformningen av beslutet uppfyller de krav som kan ställas på förutsägbarhet, likhet inför lagen och tydlighet.

Joakim Lövgren har presenterat flera alternativa orsaker till att s.k. märken (en term som används i Svensk travsports tävlingsreglemente) på hästen kunnat uppkomma. Han har gett in intyg till stöd för vad han anför. Inget av intygen visar dock med någon säkerhet hur märkena uppstått.

Vad som står klart är att banveterinär efter målgången konstaterade en svullnad och märken som bedömdes komma från användning av körspö på hästen. Svullnaden tilltog och märkena blev mer och mer synliga medan undersökningen pågick. Det framgår vidare av en film som finns i målet att hästen under loppet fick motta ett kraftigt spörapp mot den del av kroppen där skadorna sedan upptäcktes och att detta fick den att öka farten. Svullnaden och märkena har därför sannolikt orsakats av Joakim Lövgren i samband med att han gett hästen spörapp under loppet.

Att hästen blev rappad med körspöet måste antas ha inneburit lidande för den, vilket strider mot djurskyddslagens förbud i 3 kap. 1 § mot att använda ett djur vid tävling på ett sådant sätt att djuret utsätts för lidande. Denna slutsats stöds också av det yttrande från SCAW som finns i målet. Professor Casper Lindegaards utlåtande att det är mycket osannolikt att hästen har orsakats betydande eller varaktig smärta motsäger inte att hästen har lidit i djurskyddslagens mening och medför därför ingen annan bedömning.

Joakim Lövgren är professionell travkusk. Det finns stora ekonomiska intressen förenade med de tävlingar han återkommande deltar i. Konkurrensen är hård. Spörapp mot en häst kan driva den att öka farten och därmed öka vinstchansen. Joakim Lövgren använde sitt körspö för att rappa den häst han körde under ett lopp, trots att det orsakade hästen lidande. Länsstyrelsen hade därför fog för att rikta ett förbuds-föreläggande mot honom för att säkra att han därefter skulle följa djurskyddslagen.

Det föreläggande som länsstyrelsen har beslutat kan antas leda till att hästar som Joakim Lövgren tävlar med slipper lida. Men föreläggandet får också följder utanför det avsedda syftet. Det medför nämligen att Joakim Lövgren, trots att det är förenligt med Svensk travsports tävlingsreglemente, inte kan använda sitt körspö för att mana hästen eller för att korrigera den i en riskfylld situation. Djurskyddslagen ger inte stöd för ett föreläggande av så vid omfattning. Om ett förbudsföreläggande ska meddelas mot Joakim Lövgren får det endast omfatta sådana moment som direkt medför risk att en häst utsätts för lidande, exempelvis att driva hästen med spörapp. För att förmå Joakim Lövgren att rätta sig efter ett sådant föreläggande kan det finnas skäl att förena det med ett högt vite.

Enligt kammarrättens mening bör det anförda leda till att det meddelade föreläggandet upphävs, vilket inte hindrar att länsstyrelsen på nytt tar upp frågan om förbudsföreläggande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Gertrud Forkman

Eva Römbo

Anders Bengtsson
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ**
Avdelning 1

DOM
2022-02-25
Meddelad i Malmö

Mål nr 8617-21

KLAGANDE

Joakim Lövgren, 661020-3017

Ombud: advokaterna Malin Andersson och Dan Nordenberg
Grönvall Advokatbyrå KB

MOTPART

Länsstyrelsen i Skåne län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 2 juli 2021, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande med vite enligt djurskyddslagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i den del det rör att Joakim Lövgren, vid löpande vite om 30 000 kr per kontrolltillfälle, förbjuds att inneha ett spö under travlopp i tävlingssyfte.

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet i den del det förordnats att beslutet ska verkställas omedelbart.

Med ändring av det överklagade beslutet förordnar förvaltningsrätten att Joakim Lövgren ska efterleva ovan nämnda förbud från och med den dag beslutet vinner laga kraft och 347 dagar framåt.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING***Joakim Lövgren***

Joakim Lövgren yrkar att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut och anför bl.a. följande.

Korrekt adressat

Enligt EU-bestämmelser utpekas djurhållaren som adressat. Det är Stall Lövgren AB som innehar länsstyrelsens tillstånd att bedriva hästverksamhet. Han är anställd av sitt eget bolag som har principalansvar över honom. Gärningen påstås ha begåtts när han i tjänsten kört hästar för bolaget. Föreläggandet måne vara riktat mot fel adressat.

Föreläggandets tillkomst och allmänna utformning

Förbuds föreläggandet är överrumplande, oväntat och uppfyller inte kraven på förutsägbarhet i rättstillämpningen eller principen om allas likhet inför lagen.

I det aktuella V75-loppet fann måldomarnämnden inget reglementsvidrigt under pågående lopp. Han och hästen Piccadilly slutade tvåa i loppet. Piccadilly utsågs dock till att lämna dopingprov och det var i provtagningsstallet märken på hästen noterades. Personal från provtagningen hörde av sig till banveterinär varefter banveterinär och riksdomare tittade på hästen. Svensk Travsport införde den 1 januari 2021 en särskild skrivning om ”märken” på häst i sitt tävlingsreglemente och på grund av dessa nya regler blev det automatiskt ett brott mot Svensk Travsports drivningsregler. Han dömdes till 4 000 kr i böter till Svensk Travsport och tio dagars avstängning i enlighet med den gällande påföljdsmallen. Enligt gängse rutiner skickades ärendet vidare till länsstyrelsen för bedömning.

Den gängse ordningen är att berörd länsstyrelse gör en bedömning av situationen vilken ibland resulterar i en åtalsanmälan. Att såsom i detta fall använda sanktionssystemet med förelägganden och vite är inte den gängse ordningen.

Länsstyrelsen ska genom dialog och information underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt djurskyddslagen. Djurhållaren ska göras uppmärksam på brister och ges möjlighet att åtgärda dessa för att kunna undvika ett mer konkret ingripande från kontrollmyndigheten. Förelägganden och förbud är administrativa sanktionsmedel som enligt Jordbruksverkets handledning står till buds för länsstyrelsen när uppföljningen av upptäckta brister visar att de inte åtgärdats eller åtgärdats på ett otillfredsställande sätt. Syftena med förelägganden med vite enligt djurskyddslagen är inte att de ska utfärdas i en situation som denna. En effekt av länsstyrelsens beslut torde vara att ett straffrättsligt förfarande inte längre är möjligt. Det är angeläget att de olika länsstyrelsernas tillämpning av djurskyddslagen är enhetlig över landet. Det är vidare angeläget att de samråd som Svensk Travsport har med Jordbruksverket om djurskyddet får betydelse i praktiken. Det är inte acceptabelt att enskilda länsstyrelser eller tjänstemän enväldigt ska kunna sätta dagordningen för handläggningen. Det är oacceptabelt att rättstillämpningen inte är enhetlig över hela landet så att principen om allas likhet inför lagen inte upprätthålls. Förbud mot innehav av körspö har såvitt känt aldrig delats ut tidigare.

I länsstyrelsens beslut anges felaktigta uppgifter om att banveterinären talat med honom. Sedemera har länsstyrelsen rättat dessa uppgifter. Det tyder emellertid på att det förekommit slarv i handläggningen. Att samråd med kusken inte förekommit visar dessutom på avsaknad av den dialog som nämns i djurskyddslagens förarbeten.

Frågan om hästen utsatts för lidande enligt djurskyddslagen

Han har inte åsamkat hästen Piccadilly vare sig lidande eller skada överhuvudtaget. Han har inte tillfogat hästen de märken som är grunden till länsstyrelsens

beslut. Orsaken till märkenas uppkomst saknar han såväl rådighet över som närmare kunskap om.

I beslutet anges att provtagningspersonalen misstänkte att märkena härrörde från spödrivning. Det ska noteras att den som enligt tjänsteanteckningen lämnat uppgifterna saknar veterinärmedicinsk utbildning och således inte har kompetens att göra en sådan bedömning.

I beslutet, liksom i tjänsteanteckningen, anges att hästen har ”märken som går diagonalt över hö(ger) sida länden”. Av de bilder som visas syns streck i pälsen på hästens kors eller kruppa, inte på länden. Länden sitter på en annan plats på hästens kropp. Märken som noterats på Piccadilly finns på annan plats än den mot vilken drivning riktas mot. Oavsett förekomsten av drivning är det således tydligt att märkena härstammar från annat ursprung än körspöet.

Han är av uppfattningen att han inte använt körspöet på otillåtet sätt under det aktuella loppet. Av filmupptagningen på loppet framgår inte något onormalt eller uppseendeväckande. Såsom framgår av filmen utdelas inga slag mot hästen. Han överklagade inte beslutet om böter och avstängning bland annat eftersom han känner sig manad att rätta sig efter Svensk Travsports nya regler om märken på häst. I sammanhanget noteras att det kostade 5 000 kr i avgift att överklaga till Svensk Travsports överdomstol.

Inte heller de fem ledamöter från måldomarnämnden på Jägersro travbana aktuell dag har noterat någon olämplig körspöanvändning varken under loppet eller vid granskning av videounderlag efter loppet. Det ska således noteras särskilt att granskning även företagits efter loppets genomförande. Fem ledamöter vars huvudsakliga sysselsättning är att granska travlopp har inte funnit något att anmärka på. Enligt en måldomare kunde man inte se att han använde spöet överhuvudtaget.

De märken som har hittats på hästen Piccadilly kan ha uppkommit före loppet av någon orsak som han inte råder över. Det kan inte heller uteslutas att det är hästens utrustning som har åsamkat märkena helt utan hans förskyllan. Det är känt att såväl hästar som människor individuellt är olika känsliga i sin hud och vissa individer är, liksom Piccadilly, överkänsliga i sin hud.

Länsstyrelsen påstår att han ”allvarligt brustit i tillsyn och vård av en häst” och att ”det inträffade faller in under misshandel av djur”. Det är allvarliga tillkorta-kommanden länsstyrelsen tillvitar honom på ett mycket klen underlag. Vidare påstår länsstyrelsen – tvärtemot filmbevis – att det är ”sannolikt att hästen fått ta emot upprepade och kraftiga slag under loppet”. Det är mycket anmärkningsvärt att länsstyrelsen på det underlag som föreligger kan uttala sig om kraften i slagen när det inte framgår några slag av filmen från loppet. Det är därtill värt att notera att länsstyrelsen anser att beviskravet för denna typ av förelägganden är ”sannolikt”. Utan att gå in på den svåra frågan om beviskravet inom förvaltningsrätten kan konstateras att i detta fall – i den mening som avses i djurskyddslagens straffrättsliga bestämmelser – är det relevanta beviskravet samma som inom straffrätten, dvs. bortom rimligt tvivel.

Vidare framgår av länsstyrelsens beslut att banveterinären lämnat en utsaga att ”denne” funnit märkena på hästen ”oacceptabla”. Om banveterinären lämnat en utsaga är det anmärkningsvärt att detta inte antecknats i tjänsteanteckningen den 10 april 2021. För det fall länsstyrelsen har inhämtat kompletterande uppgifter från banveterinären är det mycket anmärkningsvärt att dessa inte antecknats på något sätt och kommunicerats med honom.

Länsstyrelsens påstående att ”av ditt yttrande framgår att du använt spöet” är inte heller riktigt. Länsstyrelsen skriver vidare att det skulle vara ”utrett” att hästen åsamkats en ”varaktig och betydande smärta” trots att det saknas belägg för detta. Det är anmärkningsvärt att länsstyrelsen anser sig kunna göra en uppsåts-bedömning på det knapphändiga materialet. Dessutom trots att han inte varit föremål för straffrättsligt förfarande.

Även om han – omedvetet – skulle anses ha orsakat märkena är förfarandet inte straffbart i djurskyddslagens mening eller i vart fall av mycket ringa art. Hästen har inte utsatts för något lidande, varken tillfälligt eller varaktigt. Inte heller har han tillfogat hästen någon skada, varken tillfällig eller permanent.

I länsstyrelsens beslut står att ”skador uppkommit på hästen” vilket inte stämmer. Märkena kan inte betraktas som skador. I propositionen till djurskyddslagen anges exempel på fysiska skador såsom att tillfoga stick-, skär- eller brännskador. Det är här fråga om övergående märken i pälsen. Den legitimerade veterinären och professorn i veterinärmedicin Casper Lindegaard har efter uppdrag gått igenom dokumentationen i ärendet och upprättat ett sakkunnigutlåtande. Casper Lindegaard bedömer det som mycket osannolikt att hästen har orsakats betydande eller varaktig smärta. Länsstyrelsen har således inte haft grund för påståendet att Piccadilly orsakats en varaktig smärta.

Det saknas vidare stöd för att piskrapp utgör lidande enligt djurskyddslagen och det kan i vart fall konstateras att Piccadilly inte orsakats sådant lidande. Det yttrande från SCAW (det nationella centrumet för djurvälstånd på Sveriges lantbruksuniversitet) som länsstyrelsen hänvisat till innehåller generaliserat resonemang.

Föreläggandets lämplighet, proportionalitet och omedelbara verkställighet

Förbuds föreläggandet är olämpligt utformat och påverkar säkerheten, snedfördelar förutsättningarna vid totalisatorspel och innebär i praktiken ett yrkesförbud för honom. Föreläggandet är alltför ingripande och oproportionerligt.

Att inte få inneha körspö vid lopp gör att han inte kan delta i lopp i Sverige. Ett körspö är ett viktigt hjälp- och styrmedel för en kusk. Att köra utan körspö innebär en säkerhetsrisk för kusken och för medtävlande. Att köra utan körspö innebär också en försämrad konkurrenssituation i förhållande till medtävlande. En häst lär sig också snabbt att kusken inte har något spö och det är troligt att hans resultat skulle påverkas negativt. Den som kör utan körspö tävlar inte på samma

villkor som övriga. Han har på grund av detta valt att inte fortsätta köra lopp överhuvudtaget. Det är inte meningsfullt att ställa upp i travlopp under sådana förutsättningar. I praktiken innebär beslutet att han inte kan verka som kusk, dvs. ett yrkesförbud. Att Norge, som enda land i världen, förbjudit förekomsten av körspö saknar betydelse för bedömningen av den påföljd som länsstyrelsen tilldelat honom för en tävling i Sverige.

Beslutet har vidare fått en stor massmedial uppmärksamhet i nationell press och har inneburit negativ påverkan på hans och Stall Lövgren AB:s varumärke. Han bedriver genom sitt bolag sedan många år en omfattande travträningsverksamhet med ett hundratal hästar, 16 anställda och en omsättning på 20 miljoner kr. Det rör sig om påståenden om en enstaka isolerad händelse som inte åtalsanmälts. Att – i strid med gällande praxis på området – meddela ett interimistiskt beslut som i praktiken innebär ett yrkesförbud är fullkomligt oproportionerligt. Beslutet får stora personliga och ekonomiska konsekvenser för honom och Stall Lövgren AB. Sedan beslutet har ett antal hästar lämnat Stall Lövgren AB:s stall. Bolaget beräknar att inkomstbortfallet som beslutet orsakar uppgår till cirka en miljon kr per månad. Flera anställda kommer att behöva sägas upp på grund av beslutet. Den ekonomiska skadan beräknas att totalt uppgå till åtminstone 12 miljoner kr under det år som förbudet gäller.

Mot bakgrund av beslutets bristande proportionalitet har det också varit olämpligt att förordna om att beslutet ska gälla oaktat laga kraft.

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande.

Korrekt adressat och föreläggandets tillkomst

Föreläggandet är riktat mot Joakim Lövgren som person eftersom det är han personligen som piskat den aktuella hästen. Det är alltså han personligt som förbjuds att ha spö vid travlopp i tävlingssyfte. Att rikta föreläggandet mot hans

företag skulle inte ha den avsedda effekten. Joakim Lövgren har vidare underrettas inför beslutet och beretts möjlighet att yttra sig.

Frågan om hästen utsatts för lidande enligt djurskyddslagen

Enligt Joakim Lövgren framgår det inte av filmen från loppet när han skulle ha piskat den aktuella hästen. Länsstyrelsen konstaterar att det vid 01:58 i den aktuella filmen tydligt framgår att Joakim Lövgren utdelar ett kraftigt piskrapp mot hästens bakdel med körspöet. Detta framgår ännu tydligare om man sänker farten på filmen och zoomar in Joakim Lövgrens ekipage. Man kan då tydligt se att Joakim Lövgren slår med stor kraft och använder hela armen i slaget. Även körspöet syns tydligt på filmen. Stället där Joakim Lövgren piskar hästen stämmer väl överens med den allvarligaste skadan på hästens bakdel som dokumenterats och beskrivits av banveterinärerna. Länsstyrelsen anser att det är väl utrett och tydligt dokumenterat av filmen och banveterinärernas yttranden och dokumentation att Joakim Lövgren med uppsåt utsatt hästen för ett våld som orsakat en skada bestående i en kvarstående svullnad och upphöjning i huden. Detta har medfört ett lidande för hästen. Att Joakim Lövgren skulle vara omedveten om att han på detta sätt piskat hästen finner länsstyrelsen uteslutet.

Joakim Lövgren anger att måldomarnämnden inte noterat att Joakim Lövgren piskat hästen. Detta är enligt länsstyrelsen inte förvånande då nämnden vid tiden för sin bedömning inte kände till att hästen fått skador av behandlingen. Att måldomarnämnden missat den aktuella händelsen påverkar inte heller länsstyrelsens bedömning. Länsstyrelsens bedömning grundar sig på dokumentationen av skadorna och filmen från loppet.

Joakim Lövgren anger vidare att skadorna på hästen enligt veterinärintyg skulle finnas på en annan plats än den som drivningen riktats mot. Banveterinärens anmälan består av ett utlåtande, bilder på skadorna och en film från loppet. Joakim Lövgren har invändningar mot att platsen där skadorna finns beskrivits som länden, medan Joakim Lövgren anser att bilderna visar att skadorna finns över korset. Oavsett detta framgår det tydligt vid jämförelse av bilderna och filmen från

loppet att den värsta skadan finns på exakt den plats som man på filmen kan se Joakim Lövgren rikta ett kraftigt piskrapp mot. Länsstyrelsen anser det därför uteslutet att skadorna skulle ha något annat ursprung. Länsstyrelsen vill också framföra att, enligt branschens eget tävlingsreglemente, är kusken skyldig att kontakta banveterinären angående eventuell skada eller sjukdom på en häst innan ett lopp. Det vill säga att skador som fanns på hästen innan loppet ska dokumenteras och bedömas av banveterinär. Någon sådan kontakt eller dokumentation finns inte i ärendets handlingar.

Länsstyrelsen hävdar att smärtan som en häst upplever vid ett piskrapp som orsakar en synlig skada i huden utgör ett lidande enligt djurskyddslagstiftningen. Det vill säga att smärtan och stressen har en intensitet och en varaktighet som inte varit blott obetydlig enligt förarbeten som avhandlar begreppet lidande (se prop. 1972:122 s. 10 samt prop. 1987/88:93 s. 50 ff). I studie av hästens hud har man funnit att koncentrationen av nervändar inte skiljer sig signifikant från människa. Det är därför sannolikt att hästen känner lika mycket smärta som en människa när spöet används. Länsstyrelsen har inte uttalat sig om att hästen skulle ha fortsatt ont efter en vecka eller längre men en inflammatorisk reaktion på en skada i huden, med en synlig svullnad, orsakar i regel smärta i åtminstone dagar. Länsstyrelsen hänvisar till ett yttrande från SCAW (det nationella centrumet för djurvälstånd på Sveriges lantbruksuniversitet). Yttrandet har skrivits efter förfrågan från en länsstyrelsegemensam samsynsgrupp om vetenskapligt underlag och en bedömning av drivning av häst.

Föreläggandets lämplighet och proportionalitet

Av Joakim Lövgrens yttrande inför beslutet framgår tydligt att han inte anser att han gjort något felaktigt. Länsstyrelsen har i sken av bland annat detta bedömt att ett tvingande beslut är nödvändigt för att komma tillrätta med problemet. Som framgår av beslutet har länsstyrelsen noga övervägt vilka möjligheter som då står tillbuds. Något mindre ingripande beslut som uppnår syftet finns inte enligt länsstyrelsens mening.

Länsstyrelsens utesluter inte att ett körspö i enstaka mycket specifika situationer skulle kunna användas ur säkerhetssynpunkt på det sätt som Joakim Lövgren vill göra gällande. Mot detta ska dock ställas att det inte varit i det syftet som spöet använts i det aktuella fallet och att Joakim Lövgren genom sitt innehav av körspö i det aktuella loppet orsakat skada på en häst. I Norge är körspö sedan många år förbjudet i samband med travtävlingar och att körspöet skulle vara en så viktig säkerhetsdetalj som Joakim Lövgren anger motsägs både av det faktum att svenska kuskar inklusive Joakim Lövgren väljer att starta där, då utan körspö och av att länsstyrelsen inte sett någon vetenskaplig dokumentation som styrker att olyckor är vanligare i Norge till följd av spöförbudet.

Joakim Lövgren anför vidare att han skulle få en nackdel i travtävlingar om han inte får ha spö i samband med dessa. Länsstyrelsen kan inte tolka detta på annat sätt än att Joakim Lövgren fortsatt har för avsikt att använda spöet till att förmå hästar han kör att springa fortare, för att på det sättet vinna tävlingar.

Frågan om omedelbar verkställighet

Det framgår tydligt att Joakim Lövgren inte inser det felaktiga i handlandet. Länsstyrelsen anser därför att beslutet behöver gälla omedelbart för att förhindra att Joakim Lövgren ånyo piskar hästar under den tid som ärendet prövas i domstol.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Förvaltningsrätten beslutade den 3 augusti 2021 att inhibera det överklagade beslutet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet, se bilaga 1.

Korrekt adressat

Joakim Lövgren har anfört att han inte är rätt adressat för det aktuella föreläggandet, utan att föreläggandet borde ha riktats mot bolaget Stall Lövgren AB eftersom det är bolaget som innehar tillstånd för hästverksamheten och är djurhållare.

I djurskyddslagen finns inte någon uttrycklig reglering om vem som är ansvarig för att lagens bestämmelser uppfylls. Ansvaret för att djurskyddslagens bestämmelser följs ligger normalt på den eller de personer som håller djuret, dvs. den eller de som faktiskt innehar eller förfogar över djuret. Vissa bestämmelser riktar sig även till andra som kommer i kontakt med djur som hålls av någon annan. Detsamma gäller reglerna om vissa verksamheter, t.ex. slakt, transport och tävlingar, där fler personer än djurhållaren kan vara involverade i hanteringen av djur. När flera personer gemensamt håller eller hanterar ett djur så ansvarar de som huvudregel solidariskt för att lagens bestämmelser uppfylls. Hänsyn måste dock tas till den uppgift som var och en har haft (se prop. 2017/18:146 s. 74-75).

Det aktuella föreläggandet syftar till att upprätthålla efterlevnaden av djurskyddslagens bestämmelser under travlopp. Förvaltningsrätten bedömer att Joakim Lövgren när han deltar i sådana tävlingar är personligen involverad i hanteringen av den häst han tävlar med på ett sådant sätt att han vid dessa tillfällen kan betraktas som ansvarig för att djurskyddslagens bestämmelser uppfylls. Det har därmed varit befogat att rikta föreläggandet mot Joakim Lövgren.

Föreläggandets tillkomst och allmänna utformning

Joakim Lövgren har vidare riktat kritik mot länsstyrelsens handläggning av ärendet och anser att det överklagade beslutet är oförenligt med grundläggande rättsprinciper.

Vad gäller handläggningen av ärendet konstaterar förvaltningsrätten att domstolen inte är tillsynsmyndighet över länsstyrelsen. Det är därmed inte rättens sak att bedöma underinstansens handläggning, såvida det inte är fråga om fel av den art och grad att det bör leda till att beslutet undanröjs och målet återförvisas till underinstansen för ny handläggning och prövning.

Joakim Lövgrens kritik består bl.a. i att han anser att den gängse ordningen vid liknande situationer, dvs. vid incidenter i samband med travlopp, är att det inträffade underställs en straffrättslig prövning istället för att länsstyrelsen beslutar om vitesföreläggande. Han anför att vitesförelägganden inte har till syfte att användas vid den aktuella typen av incidenter samt att det är av vikt att rättstillämpningen är enhetlig över landet.

Förvaltningsrätten konstaterar att länsstyrelsen med stöd av 8 kap. 9 § djurskyddslagen får meddela de förelägganden som krävs för efterlevnaden av djurskyddslagstiftningen. Bestämmelsen får anses ha ett brett tillämpningsområde och förvaltningsrätten bedömer att innehållet i det aktuella föreläggandet inte kan anses falla utanför bestämmelsens syfte. Rätten instämmer i att det generellt får anses önskvärt med en enhetlig hantering av liknande fall. Det faktum att det förekommit att liknande ärenden hos länsstyrelser har hanterats på ett annat vis än det nu aktuella ärendet innebär dock inte i sig att det överklagade beslutet inte skulle ha tillkommit i behörig ordning eller att föreläggandet som sådant är oförenligt med grundläggande rättsprinciper om förutsägbarhet och likhet inför lagen.

Joakim Lövgrens kritik består även i att det förekommit slarv i handläggningen och att länsstyrelsen inte har haft tillräcklig dialog med honom. Förvaltningsrätten konstaterar att det stämmer att det förekom felaktiga uppgifter i motiveringen till det ursprungliga beslutet. Länsstyrelsen har dock rättat sitt beslut och har även förtydligat sin inställning under handläggningen av målet i förvaltningsrätten. Vad gäller länsstyrelsens kontakter med Joakim Lövgren under handläggningen av ärendet så konstateras att Joakim Lövgren har gjorts uppmärksam på de omständigheter som legat till grund för länsstyrelsens beslut och beretts tillfälle

att yttra sig över dessa. Förvaltningsrätten bedömer att det inte framkommit annat än att länsstyrelsen har iakttagit sin kommunikationsskyldighet enligt 25 § förvaltningslagen (2017:900).

Enligt förvaltningsrättens mening har det sammantaget inte framkommit några fel eller brister av den art och grad att det bör leda till att beslutet undanröjs och målet återförvisas till underinstansen för ny handläggning och prövning. Förvaltningsrätten bedömer inte heller att föreläggandet är utformat på sådant sätt att det står i strid med grundläggande krav på förutsägbarhet eller likhet inför lagen. Beslutet är vidare tillräckligt tydligt för att Joakim Lövgren ska kunna följa föreläggandet. Den allmänna utformningen av föreläggandet får därmed godtas.

Frågan om hästen utsatts för lidande enligt djurskyddslagen

Föreläggandet har sin grund i att länsstyrelsen bedömt att Joakim Lövgren under ett travlopp på Jägersro den 10 april 2021 piskade en häst så att tydliga märken uppkom på hästen. Av anmälan samt fotografier från banveterinärerna på Jägersro framgår att hästen Piccadilly vid besiktning efter det aktuella loppet hade upphöjda märken i huden på bakre delen av sin kropp. Det är i målet ostridigt att hästen hade sådana märken i huden. Joakim Lövgren anser emellertid att det inte är visat att han åsamkat dessa märken på hästen med sitt körspö.

Banveterinärerna skriver i sin anmälan till länsstyrelsen bland annat att "[p]rovtagningspersonalen beskriver att märkena blev mer och mer synliga efter att hästen kommit in i provtagningsstallet och sedan blev upphöjda." Förvaltningsrätten bedömer att den uppgiften tyder på att hästen tillfogats märkena under eller i nära anslutning till loppet. Länsstyrelsen har vidare anfört att en kusk har en skyldighet att rapportera in eventuella skador på en häst innan ett lopp och att någon sådan rapportering inte gjordes inför det aktuella loppet. Joakim Lövgren har inte ifrågasatt den uppgiften. Förvaltningsrätten bedömer mot den bakgrunden att det får anses uteslutet att märkena på hästen uppkommit före loppet.

I banveterinärernas anmälan framgår vidare att märkena av provtagningspersonalen misstänks härröra från spödrivning. Joakim Lövgren har ifrågasatt provtagningspersonalens kompetens att göra en sådan bedömning.

Det har dock även framkommit att måldomarnämnden efter loppet beslutade om körförbud i 10 dagar för Joakim Lövgren med anledning av att märkena bedömdes komma från körspö. Av en vittnesberättelse från måldomaren Stefan Jönsson framgår att den utdömda bestraffningen enbart är grundad på det märke som upptäcktes på hästen vid provtagningen och inte på någon iakttagelse som måldomarnämnden gjorde under granskningen av loppet eller filmerna från loppet. Måldomarnämnden har alltså, enbart med utgångspunkt i märkena som sådana, gjort bedömningen att märkena uppkommit vid användning av körspö.

Av vittnesberättelsen från måldomaren Stefan Jönsson framgår emellertid att måldomarnämnden varken under loppets gång eller på filmerna i efterhand kunde finna att Joakim Lövgren drev hästen på otillåtet eller olämpligt sätt. Stefan Jönsson skriver att körspöet endast användes för någon enstaka lätt maning. Utöver Stefan Jönssons vittnesberättelse har Joakim Lövgren i yttrande till länsstyrelsen själv skrivit följande. ”Tjänstgörande måldomare den aktuella tävlingsdagen på Jägersro, Stefan Jönsson kontaktade mig efter loppet och betonade att varken han eller någon av hans kollegor i måldomarnämnden hade något att erinra på mitt sätt att köra hästen Piccadilly. ’Vi ser inte ens att du använder körspöet över huvud taget’, slut citat.”

Joakim Lövgren har även åberopat ett utlåtande från veterinären Henrik Bertelsen som har tagit del av anmälan och fotografier samt lopprepis från det aktuella travloppet. Av utlåtandet framkommer bl.a. följande. På bilderna sitter märkena på annan plats än vad som anges i tjänsteanteckningen. Av filmen från loppet framgår också att den drivning som förekommit riktats mot länden och inte mot den plats där märken finns på bilder tagna av banveterinärerna. De märken som fanns på Piccadillys bakdel kan mycket väl ha orsakats av hyperkänslighet mot tryck, skrapning eller eventuellt seldon – speciellt med tanke på att de på bilderna inte fanns på länden, vilket angavs i banveterinärernas tjänsteanteckning. Vidare

anger Henrik Bertelsen i sitt utlåtande att han vid klinisk undersökning av Piccadilly funnit att hästen visar tecken på ett dermatografiskt reaktionsmönster vid lindrigt fysiskt stimulus och att detta reaktionsmönster troligen ligger bakom de märken som fanns på hästens bakdel efter loppet den 10 april 2021.

I målet finns två filmer av det aktuella travloppet. Förvaltningsrätten kan av den film som visar hela loppet endast urskilja att Joakim Lövgren använder sitt körspö vid ett tillfälle. Det är under en sekvens av loppet där det finns närbilder på ekipagen och vid detta tillfälle ser det ut som att körspöet används på ett försiktigt vis. Vid den sekvens som länsstyrelsen hänvisat till kan förvaltningsrätten urskilja att Joakim Lövgren gör en skarp rörelse med sin arm. Den andra filmen är en kort film där det har zoomats in på Joakim Lövgrens ekipage under denna sekvens av loppet. Av denna filmsnutt framgår att Joakim Lövgren lyfter upp och i snabb hastighet för körspöet mot höger sida av hästens bakre del. Såsom länsstyrelsen har anfört är det, oaktat vad denna del av hästens kropp kallas, på den delen av hästen som märkena enligt fotografierna av hästen efter loppet återfinns.

Förvaltningsrätten bedömer att banveterinärernas redogörelse, fotografierna samt filmmaterialet från den senare delen av loppet sammantaget utgör tillräcklig bevisning för att det ska kunna konstateras att Joakim Lövgren med sitt körspö har piskat hästen Piccadilly så att märken uppkommit på hästen. Vad som har framkommit gällande att hästen Piccadilly har uppvisat tecken på att ha känslig hud och gällande andra personers, däribland måldomaren Stefan Jönsson och veterinären Henrik Bertelsen, bedömning av Joakim Lövgrens körspöanvändning under loppet förändrar inte domstolens bedömning.

Nästa fråga är om Joakim Lövgrens agerande innebär att han har utsatt hästen för lidande i strid mot 2 kap. 1 § respektive 3 kap. 1 § djurskyddslagen.

Av förarbeten till djurskyddslagen (prop. 2017/18:147 s. 71–72, 134) framgår bl.a. följande. Förbudet mot lidande vid bl.a. tävling och träning inför tävling infördes genom 1988 års djurskyddslag. I förarbetena till lagen betonades att bestämmelsen omfattar bl.a. hästtävlingar och det anfördes att det mot bakgrund

av de ekonomiska intressen som är förenade med sådan verksamhet är viktigt att betona djurskyddet. Det angavs vidare att bestämmelsen innebär ett absolut förbud mot lidande. I förarbetena till 1988 års djurskyddslag uttalades även att med lidande avses inte bara fysiskt lidande utan också psykiskt lidande. Däremot ansågs det inte nödvändigt att ange detta i lagtexten. Regeringen anser att ordet lidande även fortsättningsvis bör ges samma innebörd.

I det utlåtande från veterinär Casper Lindegaard som Joakim Lövgren hänvisat till drar veterinären, efter en bedömning av fotografierna av och de skriftliga uppgifterna om märkena på hästen Piccadilly, slutsatsen att det "känns osannolikt att hästen orsakats betydande eller varaktig smärta". Förvaltningsrätten saknar skäl att ifrågasätta denna bedömning av den tillgängliga utredningen av märkena på hästen. Rätten konstaterar dock att det för att kunna konstatera att ett djur utsatts för lidande enligt djurskyddslagen inte krävs att djuret ifråga har upplevt betydande eller varaktig smärta. Det finns istället ett absolut förbud mot all form av lidande vid tävlingar och med lidande avses såväl fysiskt som psykiskt lidande. I det yttrande från SCAW som länsstyrelsen hänvisat till ges stöd för att man kan anta att hästar upplever samma form av smärta som människor vad gäller att bli slagen med spö. Förvaltningsrätten bedömer att Joakim Lövgren under travloppet den 10 april 2021 åsamkade hästen Piccadilly lidande i strid mot djurskyddslagens bestämmelser. Förvaltningsrätten bedömer att överträdelsen, som skett i syfte att få hästen ifråga att springa fortare under ett travlopp, inte kan ses som ringa.

Föreläggandets lämplighet och proportionalitet

Förvaltningsrätten ska mot den bakgrunden pröva om det av länsstyrelsen beslutade föreläggandet var behövligt och proportionerligt.

Joakim Lövgren har anfört att föreläggandet är olämpligt utformat utifrån att det medför en säkerhetsrisk samt en försämrad konkurrenssituation för honom under travlopp. Det har dock framkommit att Joakim Lövgren har kört lopp utan körspö i Norge och förvaltningsrätten bedömer att det inte har framkommit att det skulle medföra någon allvarlig säkerhetsrisk om Joakim Lövgren körde utan körspö i

Sverige. Däremot instämmer förvaltningsrätten i vad Joakim Lövgren har anfört, samt låtit Stig H. Johansson intyga, gällande att den som kör utan körspö inte deltar på samma villkor som övriga tävlande i ett travlopp där körspö är tillåtet. Denna för Joakim Lövgren negativa inverkan av föreläggandet ska dock sättas i relation till föreläggandets syfte. Förvaltningsrätten bedömer, mot bakgrund av det inträffade, att föreläggandet får anses vara väl preciserat i relation till syftet att säkerställa efterlevnaden av djurskyddslagstiftningen absoluta förbud mot att vid tävling utsätta djur för lidande. Det har inte framkommit någon mindre ingripande justering av förbudet som kan säkerställa att Joakim Lövgren inte på nytt utsätter en häst för lidande på liknande vis. Förvaltningsrätten bedömer därför att föreläggandet var behövligt.

Föreläggandet är i högsta grad ingripande för Joakim Lövgren personligen och får även anses ha stora följdverkningar på hans bolag. Giltighetstiden för förbudet har dock begränsats till att gälla under ett års tid. Förvaltningsrätten bedömer, med hänsyn till djurskyddsintresset, att beslutet är proportionerligt. Med hänsyn till de ekonomiska intressen som är förenade med travlopp framstår vidare det angivna vitesbeloppet som rimligt. Länsstyrelsen har därmed haft fog för vitesföreläggandet.

Frågan om omedelbar verkställighet

Slutligen ska förvaltningsrätten pröva om länsstyrelsen även har haft fog för förordnandet om att föreläggandet ska gälla omedelbart.

Högsta förvaltningsdomstolen har i sitt avgörande HFD 2021 ref. 41 uttalat bl.a. följande. En myndighet får enligt 35 § tredje stycket förvaltningslagen verkställa ett beslut omedelbart bl.a. om ett väsentligt allmänt intresse kräver det. Skyddet för djurs liv och hälsa kan vara ett sådant väsentligt allmänt intresse. Att det finns ett väsentligt allmänt intresse av att ett beslut verkställs omedelbart är emellertid inte tillräckligt för att så ska få ske. En ytterligare förutsättning är att det väsentliga intresset kräver omedelbar verkställighet. För att så ska vara fallet

måste en fördröjd verkställighet kunna förväntas leda till allvarliga skadeverkningar i det enskilda fallet. Risken för allvarlig skada måste alltså framstå som överhängande och inte endast hypotetisk eller avlägsen.

Förvaltningsrätten har bedömt att Joakim Lövgren under ett travlopp åsamkat en häst lidande. Risken för att något liknande skulle ske igen kunde vid länsstyrelsens beslut den 2 juli 2021 inte ses som vare sig hypotetisk eller avlägsen. Förvaltningsrätten bedömer dock att det inte av den utredning som finns i målet kan konstateras att Joakim Lövgren åsamkat hästen ifråga allvarlig skada. Mot den bakgrunden bedömer rätten att det vid beslutstillfället inte förelåg en sådan konkret risk för allvarlig skada att djurskyddsintresset krävde att beslutet skulle gälla omedelbart. Det fanns därmed inte stöd att förordna om omedelbar verkställighet av beslutet med stöd av 35 § tredje stycket förvaltningslagen. Länsstyrelsens beslut ska följaktligen ändras på så sätt att det inte gäller omedelbart.

Joakim Lövgren delgavs länsstyrelsens beslut den 16 juli 2021 och behövde därmed efterleva föreläggandet från den dagen tills dess att förvaltningsrätten inhiberade beslutet den 3 augusti 2021. Föreläggandet hade alltså gällt under 18 dagar när beslutet inhiberades. Dessa dagar ska därmed räknas av från förbudets giltighetstid när beslutet vinner laga kraft. Det innebär att beslutet ska ändras på så sätt att det gäller i $(365-18=)$ 347 dagar från och med den dag då beslutet vinner laga kraft.

Upplysning

Förvaltningsrättens beslut att inhibera det överklagade beslutet upphör att gälla eftersom målet genom denna dom nu avgörs slutligt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-03)

Peter Kristiansson

I avgörandet har även nämndemännen Catarina Dahlman, Jörgen Lidfeldt och Eva Magnusson deltagit. Rätten är enig.

Ebba Hårsmar har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Skåne

Beslut

Datum

2021-07-02

Diarienummer

282-20795-2021

Bilaga 1
Bilaga nr. 1

1 (6)

Djurskyddsenheten
Juha Toropainen
010-2241676
skane@lansstyrelsen.se

Delgivningskvitto Lövgren Joakim
Granliden Oran 13
274 91 Skurup

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

INKOM: 2021-07-26
MÅLNR: 8617-21
AKTBIL: 4

Förbud med vite enligt djurskyddslagen

Beslut

Länsstyrelsen förbjuder dig, Joakim Lövgren, att,

- inneha ett spö under travlopp i tävlingssyfte.

Ovanstående punkt ska efterlevas omedelbart räknat från och med den dag du fått del av detta beslut och ett år framåt från delgivningsdatumet.

Punkten förenas med ett löpande vite om 30 000 kronor per kontrolltillfälle som bristen konstateras.

Beslutet ska verkställas omedelbart, även om det överklagas.

Beslutet kan överklagas till förvaltningsrätt, se bilaga.

Beskrivning av ärendet

Den 10 april 2021 inkom en anmälan till Länsstyrelsen från banveterinärerna på Jägersro. I samband med tävlingar på Jägersro samma dag uppmärksammade personal på provtagningen att en häst, Piccadilly som i lopp 7 körts av dig, hade märken på höger sida av länden. Provtagningspersonalen misstänkte att märkena härrörde från spödrivning och beskrev att de blev mer och mer synliga efter att hästen kommit in i provtagningsstallet och att de sedan blev upphöjda. Riksdomaren och banveterinär tittade tillsammans på hästen och konstaterade vid undersökningen att hästen hade märken i huden som var upphöjda och som gick diagonalt över höger sida av länden.

~~*Banveterinären talade om för dig att hästen inte fick se ut så.~~

Till anmälan bifogades bilder där märkena på hästens högra tydligt går att se samt även filmklipp från det aktuella loppet.

Yttrande

Du har fått möjlighet att yttra dig över de uppgifter som har legat till grund för detta beslut. Du har anfört i huvudsak följande.

*BESLUT
2021-07-06
På grund av förbiseende har genomstrukna meningar kommit med i beslutet. Rättelsen påverkar inte sakfrågan och ändrar inte beslutet. (Rättelse med stöd av 36 § förvaltningslagen [2017:900].) Detta beslut har fattats av länsassessor Anna-Britt D. Adell med länsveterinär Leif Felton som föredragande. Beslutet har signerats digitalt.

För den som är insatt i hästsport är uppkomsten av märke i pälsen mycket svårt att säkerställa. Tjänstgörande måldomare den aktuella tävlingsdagen på Jägersro kontaktade dig efter loppet och betonade att varken han eller någon av hans kollegor i måldomarnämnden hade något att erinra på ditt sätt att köra hästen Piccadilly. "Vi ser inte ens att du använder körspöet över huvud taget", slut citat.

Med andra ord bröts inte sportens egna regler för drivning. Oavsett har du redan bestraffats av Svensk Travsport med 4 000 kronor plus körförbud 210423-210503 på grund av uppkomna märke(n). Under körförbudet ersattes vikarierande kuskar av dig enligt branschpraxis med 10 500 kr (5 procent av 210 000 kronor). Länsstyrelsen bör observera att hästarna du tävlar med inte är i dina ägo, utan tränas och tävlas på kunders uppdrag och 90 procent av prispengarna tillfaller hästägaren(na). Således har du redan blivit ådömd och betalat 14 500 kronor i detta ärende till Svensk Travsport.

Motivering till beslutet

Det framgår av ärendets handlingar att du under en travtävling piskat en häst så att tydliga märken av skador uppkommit på hästen på höger sida av länden. ~~*Märken som banveterinär på plats efter undersökning påtalat för dig att hästen inte får se ut så.~~ Det framgår vidare av det som Länsstyrelsen erfar att du använt spöet i syfte att driva hästen att springa fortare för att vinna en tävling med prispengar och inte i någon form av nödvärn. Du har därmed med uppsåt tillfogat ett flyktdjur onödigt fysiskt och psykiskt lidande i syfte att vinna en tävling och pengar.

Länsstyrelsen har övervägt att meddela dig djurförbud då du allvarligt brustit i tillsyn och vård av en häst och för att det inträffade faller in under misshandel av djur. Dock anser Länsstyrelsen mot bakgrund av omständigheterna i ärendet att ett sådant beslut skulle kunna vara oproportionellt och att det kan komma att räcka med ett mindre ingripande beslut för att det som hänt inte ska upprepas. Länsstyrelsen ser dock allvarligt på det inträffade och anser att det mot bakgrund av vad som kommit fram i ärendet är motiverat och angeläget från djurskyddssynpunkt att meddela detta beslut. Detta för att säkerställa att en god djurskötsel och djurhälsa uppnås samt att hantering av häst sker i enlighet med gällande lagstiftning för att djur inte ska utsättas för onödigt lidande, obehag och stress.

Syftet med spödrivning är att skrämma och tillfoga hästen smärta så att den, såsom ett flyktdjur, springer fortare. Förfarandet är i begränsad omfattning förenligt med travsportens egna regler. Av videoinspelningen och av banveterinärens undersökning framgår emellertid sannolikt att hästen fått ta emot upprepade och kraftiga slag under upploppet. Hästen går enligt länsstyrelsens bedömning på rakt spår under upploppet utan synliga tecken på att utgöra en fara för sig

själv eller andra. Av banveterinärens utsago framgår att denne vid undersökning av hästen efter loppet funnit de märken som hästen uppvisar som oacceptabla. Av ditt yttrande framgår att du använt spöet och att du blivit bestraffad med böter och avstängning av travsporten. Vid en samlad bedömning av omständigheterna finner Länsstyrelsen därför således utrett att hästen har åsamkats en varaktig och betydande smärta och därmed har utsatts för ett onödigt lidande. Det är enligt Länsstyrelsen av vikt att meddela dig beslut som förebygger att det inträffade ska hända igen. Med tanke på de prispengar som finns att vinna till följd av att spöa hästen så ska beslutet som meddelas förenas med ett vite som överstiger det som går att vinna genom att bryta på detta sätt mot djurskyddslagen för att uppnå en förebyggande verkan eftersom du antas ha ekonomiskt incitament att bryta mot gällande regelverk. Då du inte har använt spöet på detta sätt tidigare enligt vad Länsstyrelsen kan finna så ska beslutet vara tidsbegränsat till ett år i förhoppning att du efter detta år har lärt dig att inte piska hästar utan ett nödvändigt syfte såsom nödvärn.

Intresset av att bestämmelserna om djurskydd efterlevs är, enligt Länsstyrelsens mening, ett sådant väsentligt allmänt intresse som kräver att beslutet verkställs omedelbart. Detta beslut syftar till att gällande bestämmelser på djurskyddsområdet ska uppnås och efterlevas stadigvarande. Mot denna bakgrund kan beslutet inte anses medföra några mycket ingripande verkningar för dig eller medföra irreparabla konsekvenser om beslutet skulle upphävas efter ett överklagande. Det har heller inte framkommit några andra omständigheter som medför att det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet. Beslutet ska därför verkställas omedelbart.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får en kontrollmyndighet besluta de förelägganden som behövs för efterlevnaden av lagen, föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

Ett föreläggande som innebär förbud att ha hand om djur enligt 9 kap. 1 § eller ett föreläggande att inom en viss tid göra sig av med djur enligt 9 kap. 3 § får dock endast beslutas i de fall som anges där.

Förelägganden enligt första stycket eller enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får förenas med vite, dock inte i de fall som avses i 9 kap. 1 och 3 §§. (8 kap. 9 § djurskyddslagen [2018:1192].)

Djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. (2 kap. 1 § 1 stycket djurskyddslagen.)

Det är förbjudet att, på ett sådant sätt att djur utsätts för lidande, träna djur för eller använda djur vid

1. tävlingar eller prov,
2. ljud- och bildinspelningar, eller
3. föreställningar eller andra förevisningar som anordnas för allmänheten. (3 kap. 1 § djurskyddslagen.)

Ett beslut får alltid verkställas omedelbart, om

1. beslutet gäller anställning av någon,
2. beslutet gäller endast tillfälligt, eller
3. kretsen av dem som har rätt att överklaga är så vid eller obestämd att det inte går att avgöra när överklagandetiden går ut.

En myndighet får även verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det. Myndigheten ska dock först noga överväga om det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet på grund av

1. att beslutet medför mycket ingripande verkningar för någon enskild,
2. att verkställigheten inte kan återgå om ett överklagande av beslutet leder till att det upphävs, eller
3. någon annan omständighet. (35 § förvaltningslagen [2017:900].)

Information

Ett föreläggande/förbud är ett beslut från Länsstyrelsen som innebär att du ska genomföra en eller flera åtgärder inom en viss tid.

Länsstyrelsen kommer att följa upp föreläggandet/förbudet för att kontrollera det som ska ha åtgärdats. I sådant fall kan Länsstyrelsen besluta om ytterligare förelägganden/förbud, föreläggande med vite/förbud med vite, omhändertagande av djur eller pröva frågan om förbud att ha hand om djur.

Om du inte har följt föreläggandet/förbudet är Länsstyrelsen skyldig att vidta ytterligare åtgärder.

Detta föreläggande/förbud är förenat med ett vite, vilket betyder att om du inte följer föreläggandet kan du även behöva betala en summa pengar.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsassessor Eva Johansson med länsveterinär Juha Toropainen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Sanna Wettebring Geidenmark djurskyddshandläggare medverkat.

Beslutet saknar underskrifter då det signerats digitalt.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Bilaga 1

Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka ditt skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Skåne antingen via e-post; skane@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, skane@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 10 00. Ange diarienummer 20795-2021.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.